

ВЪВЕДЕНИЕ

За родителите: слово към мъдрите

Джейкъб, двадесет и петгодишен пациент, беше подложен на лечение през последните няколко месеца вследствие на депресия, породена от нежеланата му хомосексуалност. Един ден, подтикван от чувство на тъга и гняв, той се противопоставя на майка си:

Казах ѝ следното: „Мамо, ти ме гледаше как си играя с кукли Барби. Ти ми позволяваше да стоя с часове пред огледалото, за да се гримирам и да си правя прически. Братята ми никога не правеха това. Защо не ме спря? Какво толкова мислеше?“

Не се съмнявам, че мама е искала най-доброто за мен. Но сега нямаше какво да каже. Седеше там, гледаше ме шокирана, с очи, пълни със сълзи.

В продължение на много години съм работил¹ с мъже с хомосексуална ориентация, които са дълбоко неудовлетворени от влечението си към хора от същия пол. Гей-животът не им допада и всички те започват да подозират, че в даден етап от развитието им в детството определени събития са положили основата за техните хомосексуални чувства. Тази книга изцяло е резултат от наученото за две десетилетия работа с такива мъже, подпомагайки усилията им да схванат причините за влечението си към същия пол и постепенно да получат свободата си. Отново и отново тези мъже ми показваха какво им е липсвало през тяхното детство.

Всеки ден чувам житейски истории, разказани от мъже като Джейкъб, които се борят за изцелението на своята хомосексуалност. Обикновено те съдържат болезнени спомени за объркването в половата им идентичност. Факт е, че съществува силна взаимна връзка между половата нонконформност в детството и хомосексуалността в зряла възраст. Повечето мъже, които консултирам, не са били толкова женствени в детството си, колкото Джейкъб – не са си играли с кукли, нито са се обличали като момичетата. Но пак е имало предупредителни знаци за вътрешен конфликт и съмнение относно тяхната полова идентичност. Особено обезпокояващ бил страхът, че те по някакъв начин не си пасват с другите момчета.

Въпреки това техните родители (по-голямата част от които ги обичат много и се стремят към най-доброто за децата си) често са пропускали ранните предупредителни сигнали и са изчаквали твърде дълго, преди да потърсят помощ. Една от причините за това е, че специалистите по психично здраве не им казват истината за объркването на техните деца. Родителите нямат никаква представа какво да направят в случая.

Увековечаване на стереотипите на половете?

Ние не можем да работим съвместно с хора (повечето от които специалисти по психично здраве), които твърдят, че всеки от нас може „да бъде, какъвто си поиска“, когато става дума за полова идентичност и сексуална ориентация. Те говорят така, сякаш ако сме гейове или лесбийки, това не би имало дълбоки последствия за нас като личности, за културата ни и за цялата човешка раса. Те говорят така, сякаш нашата анатомия въобще не е свързана със съдбата ни. Те искат да кажат, че когато помагаме на децата си да се развият напълно в мъжествеността или женствеността, които са тяхна съдба, ние просто увековечаваме остарели стереотипи на половете.

Но човешката раса е създадена да бъде от мъже и жени – няма трети пол. Нещо повече – цивилизацията е доказала, че естественото човешко семейство (баща, майка и деца) въпреки всичките си грешки е възможно най-добрата среда за отглеждане на бъдещите поколения. Наистина ли толкова погрешно сме виждали нещата векове наред? Дали напълно трябва да зачеркнем цялата човешка история заради последното телевизионно шоу, прославящо изопачаването на половите роли?

Както казва известният психоаналитик д-р Чарлз Сокаридис: „Няма родител, който да каже: „Безразлично ми е дали моето дете е хомосексуално или хетеросексуално.”² Ако имаха избор, повечето родители биха предпочели техните деца да не се въвличат в хомосексуално поведение.

В интелектуалните кръгове е станало модерно да се вярва, че ние, човешките същества, нямаме вродена „човешка природа” и че същността на това да си човек е свободата да предефинираш себе си така, както искаш. Но каква полза би ни донесла тази свобода, ако се противопоставя на онова, което сме?

Смея да твърдя, че някои неща не подлежат на предефиниране. Ако нормалността е „да функционираш съгласно своето предназначение” (а ние вярваме, че това е истина), тогава природата ни призовава да следваме съдбите си на мъже и жени.

В тази книга ще използваме като равнозначни следните термини: „прехомосексуален”, „с конфликт в половата идентичност”, „с объркване в половата идентичност” и „с разстройство на половата идентичност”. Всяко от тези състояния има потенциала да премине в хомосексуалност. Разстройството на половата идентичност (РПИ) се отнася до психиатрично състояние, което е краен пример за наличието на вътрешен конфликт на пола. Детето с РПИ не е доволно от биологичния си пол. При много от децата, които описваме, в хода на тяхното развитие към хомосексуалност са липсвали точните критерии за клинична диагноза на РПИ, макар предупредителните знаци на конфликт в половата идентичност и хомосексуалност да са били налице.

В противоречие със специалистите по психично здраве

Съвременните средства за масова информация прокарват посланието, че мъжете трябва да бъдат насърчавани да открият своята хомосексуална или хетеросексуална идентичност. „Нима сексуалното разнообразие не е нещо чудесно?”, питат те. Някои телевизионни и филмови продуценти (част от които са гейове) се опитват да ни убедят в това с представяните пред широката публика идеализирани истории. Убедени сме, че техните усилия всъщност са един напълно погрешен опит да се насърчава състоянието, в което са изпаднали много нещастни млади хора.

Разбира се, поддържайки това мнение, аз (Джоузеф) често пъти влизам в спор с мои колеги. Моите опоненти казват, че въпросът вече е изяснен с решението на Американската психиатрична асоциация (АПА) през 1973 г. хомосексуалността да бъде извадена от Диагностичния и статистически наръчник (DSM). Хомосексуалността е нещо нормално. Но това решение от 1973 г. беше взето (както отбелязват и някои гей-активисти) под силния политически натиск от страна на гей-активизма.³

Изваждането на хомосексуалността от DSM доведе до намаляване на усилията за нейното лечение и изследване. Когато стана „общоприето”, че хомосексуалността „не е проблем”, специалистите бяха обезсърчени, а в много случаи дори възпрепятствани, да изразяват противоположни мнения, както и да представят такива материали на професионални форуми. Скоро научните списания престанаха да споменават хомосексуалността като проблем на развитието.

Всъщност в момента на написването на тази книга Американската психологична асоциация продължава да отказва сътрудничество на Националната асоциация за изследвания и терапия на хомосексуалността (НАИТХ), защото не е съгласна с нея, че това състояние е разстройство в развитието. Нещо повече – те вярват, че подобна научна позиция „допринася за създаването на климат на предрасъдъци и дискриминация спрямо гейовете, лесбийките и бисексуалните хора.”⁴ В резултат на това АПА е поставила мораториум върху дебата по този въпрос.

Това мълчание сред изследователите не е настъпило вследствие на нови научни доказателства, посочващи, че хомосексуалността е здравословен вариант на човешката сексуалност. По-скоро стана модерно просто това състояние да не се дискутира повече като проблем. За

хомосексуалността се говори като за тема от вечерните новини, нещо, което просто е „там“, както метеорологичната прогноза за следващия ден.

Роналд Байер, изследовател от Центъра по етика „Хейстингс“ в Ню Йорк, обобщава целия този процес. Той пише следното: „Американската психиатрична асоциация е станала жертва на безпорядъка в тези смутни времена, когато разрушителни елементи заплашват да политизират всеки аспект от обществения живот на Америка. Яростен егалитаризъм... принуждава експертите по психиатрия да се договарят относно патологичния статус на хомосексуалността със самите хомосексуални.“

Резултатът – изваждането на хомосексуалността от психиатричния наръчник с разстройства, не е следствие от рационалния процес на научни обосновки, „но действие, изисквано от съвременните идеологически настроения.“⁵

Превенцията: растяща нужда

Преди решението на АПА през 1973 г. практиката да се правят опити за превенция на хомосексуалността била нещо прието. Състоянието било определяно като разстройство и развитието на разстроената сексуална идентичност трябвало да се избегне винаги, когато това било възможно. Днес ние вярваме, че е време тази концепция за превенцията да бъде разгледана отново. Именно това е целта за написването на настоящата книга.

Много малко книги по темата са написани преди това освен класиката „Да пораснеш хетеросексуален“ от Питър и Барбара Уайдън, издадена през 1968 г. След премахването на хомосексуалността от диагностичния наръчник, единствената книга написана от клиницист относно превенцията ѝ, е книгата на доктор Джордж Рекърс „Да пораснеш хетеросексуален: Какво трябва да знае всяко семейство за хомосексуалността“ (Чикаго: Moody Press, 1982). Наскоро излезе друга, предназначена предимно за християнски семейства, книга от Дон Шмиърър със заглавие „Една унция превенция“ (Нешвил: Word, 1998), която е научно обоснована и носи мъдростта от дългогодишната практика на пасторален съветник.

Надяваме се, че „Превенция на хомосексуалността“ ще продължи да отговаря на растящите нужди. Повечето родители на прехомосексуални деца, които идват при нас за помощ, са хора с религиозна вяра – католици, протестанти, мормони, юдеи, част от тях са и светски хора, които интуитивно усещат, че човечеството е създадено да бъде хетеросексуално. Ние можем да съчувстваме на тази родителска загриженост, защото споделяме подобен мироглед.

Въпреки това някои гей-активисти (предимно в академичните среди) ще ни осъдят за това, че застъпваме такава позиция. Кой сме ние, че да поставяме под въпрос сексуалния избор на някого, а още по-малко да помогнем на дете да избегне хомосексуалността или на възрастен да я промени? Но ние отстояваме позицията си, аргументирайки се с историята и с мнението на по-голямата част от населението, че сексът с хора от същия пол нанявя хората.

В отделните глави на книгата сме включили като илюстрация свидетелствата на много наши пациенти. Разбира се, имената, местата и друга лична информация са променени с цел запазване на поверителността.

Фокусирането върху родителите в тази книга няма за цел да ги *обвини*, а да ги *образова*. Нито един родител, с когото съм работил, не е искал да влияе на детето си по начин, който би могъл да създаде условия за развитието на бъдеща хомосексуалност, нито е отказвал да се намеси, когато това е било нужно. Но въпреки най-добрите си намерения, мнозина са попаднали в капана на нанявящи семейни модели и наистина доста от тях са получили погрешна информация и са повярвали, че нищо не може да се направи, за да се повлияе на развитието на сексуалната идентичност на детето им. Причините за тази направо срамна липса на точна информация от страна на специалистите по психично здраве се дискутират в осма глава „Политика на лечението“.

Благодарни сме, че след като родителите получат правилния съвет, те бързо извършват промените и с ентузиазъм продължават да помагат на децата си да развият здрава полова идентичност. Един баща сподели, че вътре в себе си е знаел, че нещо не е наред и е усещал какво

трябва да направи, но чул предупреждения от учители и съветници да не „травматизира сина си“, а да го приеме „такъв, какъвто е“.

Но когато родителите се консултират с психотерапевт, който подкрепя желанието им детето им да се развие хетеросексуално и им предлага специфични насоки за това, което те интуитивно са знаели, че трябва да направят относно объркването в неговата полова идентичност, съществува надежда за хетеросексуален изход. След като родителската им интуиция получи професионална подкрепа, тези майки и бащи веднага схващат плана за лечение на своя терапевт. Те имат огромно желание да започнат да прилагат разяснените им положителни и утвърждаващи стратегии. Тази книга съдържа голяма част от тези стратегии за намеса.

Доктор Джордж Рекърс, известен в САЩ експерт по сексуални смущения, пише, че „нонконформността на половата идентичност в детството може да бъде единственият най-често наблюдаван фактор, свързан с хомосексуалността.“ Той твърди, че има достатъчно доказателства, че детето с проблеми в половата си идентичност може да разреши тази трудност – със или без намесата на психиатър. Рекърс казва: „ В значителен брой случаи... смущенията в половата идентичност намират пълно разрешение.“

Макар биологичните фактори да имат предразполагащ ефект при някои деца, доктор Рекърс вярва, че промяната е възможна, защото семейните и социалните влияния се оказват най-силни за развитието на хомосексуалността. Повечето родители се надяват децата им да са хетеросексуални, отбелязва той, и терапевтът не бива да насочва курса на лечение срещу ценностите на тези родители.⁶

В допълнение, доктор Рекърс вярва, че когато терапевтът работи с тийнейджър, той трябва да изясни няколко много важни въпроса:

- Има някои животозастрашаващи рискове, свързани със стила на живот на гейовете.
- Приспособяването към този стил на живот е трудно и социално противоречиво.
- Преждевременната сексуална активност крие психологически рискове.
- Клиентът ще бъде много по-способен да направи мъдър избор за своята сексуалност в зряла

възраст.

По-голямата част от изследванията върху половата идентичност са правени с момчета. Мъжката хомосексуалност всъщност е моята клинична специалност – следователно повечето съвети в тази книга са за момчета. Надяваме се друг автор да продължи тази работа, като по-обстойно изследва лесбийството и неговата превенция.

Вероятно вие сте загрижени за вашето дете и неговото сексуално развитие. Може би вашият син или дъщеря казват неща като: „Трябва да съм гей“ или „Аз съм бисексуален“. Може би сте намерили порнографски материали в стаята му или сте прочели в дневника на дъщеря си бележки с интимен характер за друго момиче. Най-важното послание, което можем да предложим, е, че няма такова нещо като „дете-гей“ или „тийнейджър-гей“. Всички сме създадени хетеросексуални. Объркването в половата идентичност е предимно психологически проблем и до известна степен може да се промени.

Мислим, че на следващите страници ще намерите информация, която ще ви даде кураж и ще потвърди неща за вас. Докато четете тези разкази, може да видите нещо общо с вашия син или дъщеря в тях и да бъдете още по-силно мотивирани да утвърждавате здравето сексуално развитие на детето си.

В заключение бихме искали отново да повторим, че имаме дълбоки философски различия с Американската психологична асоциация, на която съм член. През последните години тя е заела едностранчива позиция на подкрепа на гейовете, заставайки зад политическата философия, която активно защитава гей-браковете, осиновяването на деца от тях и тезата, че хомосексуалността всъщност е нещо нормално. В същото време АПА стигматизира традиционните ценности и предизвиква ерозия на модела на нуклеарното семейство. Позициите ѝ не са основани на строго научни постановки – те по-скоро представляват политическо-философските мнения на членовете на АПА и собствените им либерални ценности относно сексуалните въпроси.

Политическият контрол на АПА върху свободния поток на идеи всъщност е станал толкова деспотичен през последните години, че можем вече да я определим не толкова като научна група, отколкото като професионално-търговска гилдия, чиято цел е да прокарава либерална политика в нашето общество. Всъщност в една от малкото критични статии, публикувани в уважавано професионално списание, един смел психолог-критик обвинява АПА в липса на уважение към различията на гледните точки, което в действителност „внася пристрастие в изследванията по социални въпроси, накърнява авторитета на психологията пред политиките и обществото, пречатства служенето на по-консервативните клиенти, *де факто* води до дискриминация срещу консервативните студенти и учени и има охлаждащ ефект върху либералното образование.”⁷⁷

При написването на тази книга сме положили усилия да представим научната информация по честен и точен начин. Ние не искаме да кажем, че описаният тук модел на прехомосексуалността, е единственият път към хомосексуалността. Вярваме обаче, че това е най-често срещаният модел. Не искаме също да твърдим, че има лесен отговор как да се предотврати хомосексуалното развитие. Това, което вие като родители можете да направите, е да осигурите оптималната в рамките на възможностите си среда.

Ако сте съгласни с нас, че нормалността е „нещо, което функционира според своето предназначение” и че природата ни призовава да изпълним съдбата си като представители на мъжкия и женския пол, тогава ви каня да започнете да четете. Като родители нашата цел е да ви предложим надежда, подкрепа, информация и насърчение.

Забележка: Както вероятно вече сте забелязали, в книгата понякога използвам „аз”, а понякога „ние”, за да изразя мнението на авторите. Това редуване не е толкова случайно, колкото изглежда. Под „Аз” се има предвид Джоузеф Николози; всичко останало отразява приноса и на двамата автори.

Бележки

1. Ако не е указано нещо друго, „аз” и „мен” се отнасят за Джоузеф Николози.
2. Charles W. Socarides, *Homosexuality: A Freedom Too Far* (Phoenix: Adam Margrave, 1995).
3. Simon LeVay, *Queer Science* (Cambridge, Mass.: MIT Press, 1996), p.224.
4. Clinton Anderson, Office of Lesbian, Gay, and Bisexual Concerns, American Psychological Association, letter to NARTH, August 8, 2001.
5. Ronald V. Bayer, *Homosexuality and American Psychiatry: The Politics of Diagnosis* (New York: BasicBooks, 1981), pp.3-4.
6. G. Rekers and M. Kilgus, “Differential Diagnosis and Rationale for Treatment of Gender Identity Disorders and Transvestism,” in *Handbook of Child and Adolescent Sexual Problems*, ed. G. Rekers (New York: Lexington, 1995), pp.267-68.
7. Robert Redding, “Socio-Political Diversity in Psychology: A Case for Pluralism,” *American Psychologist*, March 2001, p. 205-15.